

Metodický materiál odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

Právní předpisy a jejich ustanovení související se zákonným zmocněním k vydávání obecně závazných vyhlášek obce stanovení zóny s omezením provozu motorových vozidel na území obce

---

Ústava ČR:

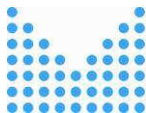
- ustanovení čl. 104 odst. 3:
„Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“
- ustanovení čl. 2 odst. 3:
„Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“
- ustanovení čl. 2 odst. 4:
„Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“

Listina základních práv a svobod:

- ustanovení čl. 2 odst. 3:
„Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“
- Ustanovení čl. 4 odst. 1:
„Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů:

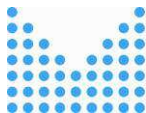
- ustanovení § 10:
„ Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou
- a) *k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,*

- b) *pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,*
- c) *k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,*
- d) *stanoví-li tak zvláštní zákon.“*
- ustanovení § 35 odst. 1 a 2:
„ 1) Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.

2) Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“
  - ustanovení § 35 odst. 3 písm. a):
„Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem“.
  - ustanovení § 84 odst. 2 písm. h):
„Zastupitelstvu obce je vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky obce.“

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší:

- ustanovení § 1 odst. 1:
„Ochranou ovzduší se rozumí předcházení znečišťování ovzduší a snižování úrovně znečišťování tak, aby byla omezena rizika pro lidské zdraví způsobená znečištěním ovzduší, snížení zátěže životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy a vytvoření předpokladů pro regeneraci složek životního prostředí postižených v důsledku znečištění ovzduší.“
- ustanovení § 2 písm. a), b), d), f), a k):
„Pro účely tohoto zákona se rozumí
a) ovzduším vnější ovzduší v troposféře,
b) znečišťující látkou každá látka, která svou přítomností v ovzduší má nebo může mít škodlivé účinky
na lidské zdraví nebo životní prostředí anebo obtěžuje zápachem,

d) úrovní znečištění hmotnostní koncentrace znečišťující látky v ovzduší (imise) nebo její depozice na zemský povrch za jednotku času,
f) mobilním zdrojem se rozumí samohybná a další pohyblivá, případně přenosná technická jednotka vybavená spalovacím motorem, pokud tento slouží k vlastnímu pohonu nebo je zabudován jako nedílná součást technologického vybavení,
k) imisním limitem nejvýše přípustná úroveň znečištění stanovená tímto zákonem.“

- ustanovení § 10 odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 6:

„(1) Smogová situace je stav mimořádně znečištěného ovzduší, kdy úroveň znečištění oxidem siřičitým, oxidem dusičitým, částicemi PM10 nebo troposférickým ozonem překročí některou z prahových hodnot uvedených v příloze č. 6¹ k tomuto zákonu za podmínek uvedených v této příloze.

(2) Vznik smogové situace a její ukončení vyhláší ministerstvo neprodleně ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích. Současně neprodleně informuje inspekci a dotčené krajské a obecní úřady a dotčené provozovatele stacionárních zdrojů, kterým byly uloženy zvláštní podmínky provozu podle odstavce 3.

(3) Pro případy překročení regulační prahové hodnoty podle přílohy č. 6 k tomuto zákonu stanovuje krajský úřad zvláštní podmínky provozu podle § 12 odst. 4 písm. g) pro stacionární zdroje, které v dané lokalitě významně přispívají k úrovni znečištění. Krajský úřad informuje ministerstvo bez zbytečného odkladu o aktuálním výčtu těchto zdrojů.

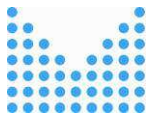
(4) Je-li to třeba, vydá obec pro případy vzniku smogové situace regulační řád. Regulační řád obsahuje opatření na omezení provozu silničních motorových vozidel. Regulační řád se nevydává, je-li zřejmé, že omezení provozu vozidel v obci nemůže přispět ke snížení úrovně znečištění. Regulační řád vydává obec formou nařízení² a zároveň o jeho vydání informuje ministerstvo. Odbornou pomoc při zpracování regulačních řádů poskytuje obcím ministerstvo.

(5) V případě, že je pro dané území stanovena nízkoemisní zóna podle § 14, jsou opatření na omezení provozu silničních motorových vozidel pro případ vzniku smogové situace stanovena jako zvláštní podmínky v rámci stanovení nízkoemisní zóny.

(6) Osoba, která provozuje televizní nebo rozhlasové vysílání, je povinna bez nároku na úhradu nákladů neprodleně a bez úprav obsahu a smyslu zveřejnit jí poskytnuté informace o riziku vzniku nebo o vzniku smogové situace a o jejím ukončení, a to na základě žádosti ministerstva.“

¹ Příloha č. 6 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, je uvedena na konci tohoto metodického materiálu

² § 11 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

- ustanovení § 14 odst. 2:
„Obec ve vyhlášce vymezí území nízkoemisní zóny a emisní kategorie vozidel, které mají dovolen vjezd do této zóny. Obec může dále vyhláškou stanovit, že se omezení vjezdu do nízkoemisní zóny nevztahuje na osoby s trvalým pobytem na území nízkoemisní zóny. Pro případy vzniku smogové situace podle § 10 odst. 1 může obec stanovit zvláštní podmínky provozu nízkoemisní zóny, zejména zpřísnit emisní kategorie vozidel, která mohou vjíždět do nízkoemisní zóny po dobu trvání smogové situace. Na průjezdním úseku dálnice nebo silnice³ lze nízkoemisní zónu stanovit pouze v případě, že na území obce mimo nízkoemisní zónu anebo mimo zastavěné území téže nebo sousední obce existuje jiná dálnice nebo silnice stejné nebo vyšší třídy⁴, po které je možné zajistit obdobné dopravní spojení.“
- ustanovení § 14 odst. 3:
„Účinnost vyhlášky o vyhlášení nízkoemisní zóny lze stanovit nejdříve 12 měsíců ode dne jejího vyhlášení. Obec informuje ministerstvo o přijetí vyhlášky nejpozději 1 měsíc ode dne jejího vyhlášení. Ministerstvo vede seznam vyhlášených nízkoemisních zón způsobem umožňujícím dálkový přístup.“
- ustanovení § 14 odst. 4:
„Místní úpravu provozu na pozemních komunikacích v nízkoemisní zóně stanoví příslušný úřad postupem podle jiného zákona⁵. Začátek a konec nízkoemisní zóny je označen svislou dopravní značkou podle jiného zákona⁶, která kromě příslušného omezení vymezí vozidla s emisními kategoriemi, kterým je vjezd do nízkoemisní zóny dovolen. Vjezd do nízkoemisní zóny je dovolen pouze pro silniční motorová vozidla označená emisní plaketou s uvedením příslušné emisní kategorie podle prováděcího právního předpisu a v souladu s podmínkami stanovenými příslušnou dopravní značkou a dále pro vozidla uvedená v příloze č. 8⁷ k tomuto zákonu. Výrobu emisních plaket zajišťuje Státní fond životního prostředí. Distribuci emisních plaket zajišťují obecní úřady obcí s rozšířenou působností a ministerstvo. Emisní plaketa se vydává za úplatu, jejíž výši stanoví prováděcí právní předpis. Polovina z této úplaty je příjmem Státního fondu životního prostředí a polovina je příjmem osoby, která plaketu distribuuje.“
- ustanovení § 14 odst. 5:
„Obecní úřad obce, která stanovila svou vyhláškou nízkoemisní zónu, může v samostatné působnosti na základě žádosti provozovatele vozidla povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku pro vozidla

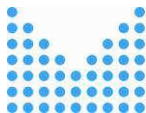
³ Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

⁴ Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

⁵ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

⁶ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

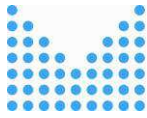
⁷ Příloha č. 8 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, je uvedena na konci tohoto metodického materiálu

- a) *se speciálním vybavením, například nákladní dopravníky, zábavní zařízení, vozidla užívaná jako pracoviště,*
  - b) *určená k přepravě věcí na kulturní a společenské akce, včetně akcí rekreačních, vzdělávacích a výchovných, například dětské tábory, nebo*
  - c) *určená k přepravě tuhých, tekutých a plyných paliv pro zajištění provozu nemocnic, sociálních ústavů a školských zařízení.“*
- ustanovení § 14 odst. 6:
„Obecní úřad podle odstavce 5 může dále na základě žádosti povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku z důvodu
    - a) *nemoci, bezmoci nebo jiného postižení osoby, která nespĺňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,*
    - b) *pracovní doby žadatele o výjimku neumožňující přepravovat se hromadnou dopravou, nebo*
    - c) *zásadního významu pro podnikání, kde by omezení provozu v nízkoemisní zóně mohlo výrazně ohrozit nebo znemožnit podnikání.“*
  - ustanovení § 14 odst. 7:
„Pro získání emisní plakety je provozovatel silničního motorového vozidla povinen předložit technický průkaz silničního motorového vozidla. U vozidel registrovaných v zahraničí se emisní plaketa přiděluje podle data první registrace motorového vozidla, pokud nelze prokázat jeho emisní třídu.“
  - ustanovení § 14 odst. 8:
„Vláda nařízením stanoví způsob zařazení motorových silničních vozidel do emisních kategorií, pravidla pro označení vozidel příslušnou emisní plaketou, vzory emisních plaket, bližší podmínky jejich distribuce a jejich cenu, která nesmí být vyšší než 200 Kč.“

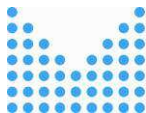
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

- ustanovení § 14 odst. 2:
„Kategorie zvláště chráněných území jsou
  - a) *národní parky,*
  - b) *chráněné krajinné oblasti,*
  - c) *národní přírodní rezervace,*
  - d) *přírodní rezervace,*
  - e) *národní přírodní památky,*
  - f) *přírodní památky.“*

Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázní, lázeňských místech (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

- ustanovení § 28:
„Za lázeňské místo lze stanovit území obce nebo jeho část anebo území více obcí, popřípadě jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně. Režim ochrany lázeňského místa stanoví statut lázeňského místa.“

Smogové situace a podmínky jejich vzniku a ukončení

1. Informativní prahová hodnota pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM₁₀

Informativní prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila

- a) hodinová průměrná koncentrace oxidu siřičitého hodnotu 250 μg.m⁻³ ve třech po sobě následujících hodinách,
- b) hodinová průměrná koncentrace oxidu dusičitého hodnotu 200 μg.m⁻³ ve třech po sobě následujících hodinách, nebo
- c) dvacetičtyřhodinová průměrná koncentrace částic PM₁₀ hodnotu 100 μg.m⁻³ ve dvou po sobě následujících dnech

a zároveň je za posledních 6 hodin alespoň na polovině měřicích stanic reprezentativních pro danou oblast rostoucí trend hodinových koncentrací částic PM₁₀. Trend koncentrací částic PM₁₀ se vyhodnocuje z časové řady klouzavých dvanáctihodinových průměrů hodinových koncentrací.

Seznam měřicích lokalit a jejich reprezentativnost pro konkrétní území v rámci zóny nebo aglomerace je stanoven ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

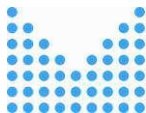
2. Regulační prahové hodnoty pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM₁₀

Regulační prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na polovině měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila

- a) hodinová průměrná koncentrace oxidu siřičitého hodnotu 500 μg.m⁻³ ve třech po sobě následujících hodinách,
- b) hodinová průměrná koncentrace oxidu dusičitého hodnotu 400 μg.m⁻³ ve třech po sobě následujících hodinách, nebo
- c) dvacetičtyřhodinová průměrná koncentrace částic PM₁₀ hodnotu 150 μg.m⁻³ ve třech po sobě následujících dnech

a zároveň je za posledních 6 hodin alespoň na polovině měřicích stanic reprezentativních pro danou oblast rostoucí trend hodinových koncentrací částic PM₁₀. Trend koncentrací částic PM₁₀ se vyhodnocuje z časové řady klouzavých dvanáctihodinových průměrů hodinových koncentrací.

Seznam měřicích lokalit a jejich reprezentativnost pro konkrétní území v rámci zóny nebo aglomerace je stanoven ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

3. Informativní a varovná prahová hodnota pro troposférický ozon

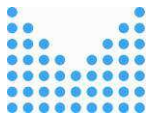
Informativní prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila hodinová koncentrace troposférického ozonu hodnotu 180 µg.m⁻³.

Varovná prahová hodnota je považována za překročenou v případě, že alespoň na jedné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² překročila hodinová koncentrace troposférického ozonu hodnotu 240 µg.m⁻³.

4. Ukončení smogové situace

Smogová situace je ukončená, pokud na žádné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km² není překročena žádná prahová hodnota, přičemž tento stav trvá nepřetržitě alespoň 12 hodin a na základě meteorologické předpovědi není očekáváno obnovení meteorologických podmínek podmiňujících smogovou situaci v průběhu 48 hodin následujících po poklesu úrovní znečištění pod prahové hodnoty.

Časový interval 12 hodin se zkracuje až na 3 hodiny v případě, že meteorologické podmínky nelze označit jako podmiňující smogovou situaci a podle meteorologické předpovědi je téměř vyloučeno, že v průběhu nejbližších 48 hodin takové podmínky opět nastanou.

Výjimky z omezení provozu v nízkoemisních zónách

Omezení provozu v nízkoemisních zónách se nevztahuje na

- a) zvláštní vozidla²⁹⁾,
- b) vozidla integrovaného záchranného systému,
- c) vozidla k řešení mimořádné události³⁰⁾ nebo v souvislosti s řešením krizové situace³¹⁾, včetně zásobování postižených míst, svozu dřeva po živelní pohromě, jízd speciálních vozidel pro odstranění následků škod (lesní stroje, stavební stroje),
- d) vozidla přepravující osoby zdravotně postižené, označená podle příslušných předpisů,
- e) vojenská vozidla Armády České republiky a NATO,
- f) historická vozidla,
- g) vozidla k provádění činností bezprostředně spojených s prováděnou údržbou, opravami a výstavbou pozemních komunikací nebo drah, plynových zařízení, elektroenergetických zařízení, energetických zařízení soustav zásobování tepelnou energií a vodárenských zařízení,
- h) vozidla k přepravě poštovních zásilek,
- i) vozidla k přepravě komunálního odpadu,
- j) vozidla určená k odstranění závad vodovodů, kanalizací, plynovodů, elektrických sítí, rozvodů soustav zásobování tepelnou energií, sítí veřejných elektronických komunikací a dalších inženýrských sítí ve veřejném zájmu,
- k) vozidla zajišťující veřejnou linkovou dopravu³²⁾.

²⁹⁾ § 3 odst. 3 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

³⁰⁾ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³¹⁾ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ § 2 odst. 6 písm. a) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění zákona č. 150/2000 Sb.